

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/499/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3113213359
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3113213359.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Oľgy Lichnerovej a sudkýň JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Ivety Martinákovovej v právnej veci navrhovateľa U. F. R., s. r. o. so sídlom v L., J. č. 5, A. XX XXX XXX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou V. F. s. r. o. so sídlom v L., J. č. 5, proti odporkyni A. V., bytom G. nad Y., R. M. a H. č. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne Združenie na ochranu občana spotrebiteľa P. so sídlom v J., X. Z. 5, A.: XX XXX XXX, zastúpeného JUDr. A. Y., advokátom so sídlom vo R., R.. P. XXX/XX, o zaplatenie 64,65 eur s prísl., o odvolaní vedľajšieho účastníka proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 21. októbra 2013, č.k. 14C/116/2013-46 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z m e ň u j e tak, že návrh navrhovateľa z a m i e t a.

Odporkyni náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

Navrhovateľ je p o v i n n ý zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania - trov právneho zastúpenia vo výške 87,88 eur, do troch dní, na účet advokáta JUDr. A. Y., č. účtu: XXXXX-XXX/XXXX, VS XXXXXXX.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 64,65 eur s ročným úrokom z omeškania 8,75% zo sumy 64,65 eur od 08.03.2013 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania 73,81 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, na účet V. F., s. r. o. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žaloba bola podaná dôvodne. Navrhovateľ svoj nárok uplatňuje na základe zmluvného vzťahu, dojednaného medzi jeho právnym predchodcom a odporkyňou. Na základe zmluvy o pôžičke si odporkyňa požičala sumu 629 eur (18.949,25,-Sk) na nákup spotrebného tovaru, ktorý sa zaviazala splácať v 15-tich mesačných splátkach po 54,93 eur (1.654,82,-Sk). Celkove mala vrátiť sumu 823,95 eur (24.822,32,-Sk). Ročná úroková sadzba predstavovala 52,54% pri priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov (ďalej len RPMN) 34,49%. Podľa čl. 6 bod 6.3 a 6.4. všeobecných obchodných podmienok splátky boli splatné vždy 20-teho dňa v mesiaci a prvá splátka bola splatná mesiac po uzavretí zmluvy. Odporkyňa teda mala zaplatiť prvú splátku dňa 20.05.2009 a poslednú dňa 20.07.2010. Odporkyňa zaplatila na splátkach celkove sumu 759,3 eur, zostatok pohľadávky predstavuje 64,65 eur, čo je rozdiel medzi celkovou dlžnou sumou, ktorú sa zaviazala právnemu predchodcovi navrhovateľa vrátiť a uhradeným mesačnými splátkami (823,95 eur - 759,3 eur). Zostatok dlhu predstavoval len dlžné splátky, žiadne ďalšie príslušenstvo si navrhovateľ v žalobe neuplatňoval. Pokiaľ ide o výšku dojednaných úrokov, súd dospel k záveru, že táto je v súlade s maximálnou výškou odplaty za poskytnutý úver zverejnený za 4. štvrtrok 2008, platný pre zmluvy uzatvorené od 16.02.2009 do 15.05.2009 podľa nariadenia

vlády č. 238/2008 Z.z., pričom pre spotrebiteľské úvery od 1 do 5 rokov do 50.000,-Sk predstavuje maximálna výška odplaty 68,98% a 4-násobok váženého priemeru priemerných hodnôt RPMN a priemernej úrokovej miery za všetky typy spotrebiteľských úverov nesmie presiahnuť 75,92%, pričom dojednaná výška RPMN predstavuje 52,54%, čiže ani jednu z hodnôt neprekračuje. Výška dojednaných úrokov predstavuje podľa čl. 4 bod 2 Smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách dojednanú cenu za úver, pričom hodnotenie nekalej povahy podmienok sa nevzťahuje k definícii hlavného predmetu zmluvy ani na primeranú cenu, pokiaľ tieto podmienky sú zrozumiteľné. Odplata za úver bola zrozumiteľne a platne dojednaná a navrhovateľ si v konaní uplatňuje len zostatok neuhradených dlžných splátok úveru. Posledná splátka úveru mala byť zaplatená dňa 20.07.2010, pričom nedošlo k predčasnej splatnosti úveru. Od 21.07.2010 mohol navrhovateľ podať žalobu na súd, odvtedy mu totiž začala plynúť všeobecná 3-ročná premlčacia doba a táto uplynula dňa 21.07.2013. Žaloba bola podaná na súd 29.05.2013, teda včas. Odporkyňa sa dostala do omeškania s plnením dlhu od 21.6.2010, keďže neuhradila splátku splatnú dňa 20.06.2010 a od 21.06.2010 si mohol žalobca uplatniť nárok na úrok z omeškania v zákonnej výške 9,25% ročne. Navrhovateľ si však uplatnil úrok z omeškania v nižšej sume 8,75% až od 08.03.2013 a súd mu priznal nárok na úrok odvtedy a v takej výške, ako si ho uplatnil v žalobe. Keďže odporkyňa neuhradila dlh dobrovoľne, súd ju k tomu zaviazal. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil podľa § 2 písm. b), § 4 ods. 1,2, § 3 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 52, § 53 ods. 6 Obč. zákonníka. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods.1 O.s.p. tak, že úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov konania, spočívajúcu v zaplatenom súdnom poplatku za návrh 16,50€ a v trovách právneho zastúpenia za 2 úkony právnej pomoci po 16,60 eur / úkon (príprava a prevzatie veci v roku 2009, podanie žaloby na súd 29.5.2013) + 1x 6,95 eur paušál za úkon vykonaný v roku 2009 a 1x 7,81 eur paušál za úkon vykonaný v roku 2013 + 19% DPH za úkon vykonaný v roku 2009 v sume 4,47 eur a 20% DPH za úkon vykonaný v roku 2013 v sume 4,88 eur spolu 73,81 eur podľa § 10 ods.1, § 14 ods.1 písm. a/,b/, § 16 ods.3 vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov a § 27 ods.1, § 85j ods.1 zák. č. 490/2010 Z.z účinného od 01.01.2011 o zmene zákona o DPH, ktoré bude povinná zaplatiť odporkyňa a vedľajší účastník na jej strane, spoločne a nerozdielne.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote za súhlasu odporkyne odvolanie vedľajší účastník. Namietal, že rozsudok súdu prvého stupňa vychádza z neúplného zistenia skutkového stavu a z nesprávneho právneho posúdenia veci. Mal za to, že súd nesprávne posúdil obsah zmluvy podľa § 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať podľa písm. g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru. Pokiaľ zmluva neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l) cit. zákona, poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. V danom prípade zmluva v kolónke konečná splatnosť obsahuje údaj - 15 mesiacov, avšak tento postup nie je správny, pretože údaj o 15-tich mesiacoch už je uvedený pri počte splátok a preto v tomto prípade musí ísť o presne určený dátum. Na podporu svojho stanoviska poukázal na rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 16Co/315/2012 z 20.12.2012. Ďalej namietal, že výška úrokov v zmluve o úvere 52,54% je v rozpore s dobrými mravmi, preto je úrok neplatný celý a nie je ho možné moderovať. Poukázal na to, že úroky v predmetnej úverovej zmluve prevyšovali úroky v bankách o viac ako 100%, čo odôvodnil aj z voľnej prístupnej tabuľky ročných úrokových sadzieb Slovenskej sporiteľne pri spotrebiteľských úveroch v čase podpísania úverovej zmluvy. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/26/2011 z 26.04.2012. Ďalej uviedol, že odporkyňa zaplatila na splátkach celkovo 759,30 eur, pričom podľa jeho názoru navrhovateľ nemá nárok na žiadne iné plnenie okrem vrátenia poskytnutej istiny. Avšak, pokiaľ bol úver poskytnutý v hodnote 629 eur, spotrebiteľka tento úver preplatila a na strane navrhovateľa teda vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške 130,30 eur. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a návrh v celom rozsahu zamietol. Uplatnil si náhradu trov konania vo výške 87,88 eur.

Navrhovateľ v písomnom vyjadrení k odvolaniu vedľajšieho účastníka uviedol, že vedľajší účastník nie je oprávnený na podanie odvolania. V predmetnej veci súd vydal rozsudok dňa 21.10.2013, voči ktorému odporca odvolanie nepodal. Mal za to, že vedľajší účastník má podľa § 201 O.s.p. právo podať odvolanie iba v tých prípadoch, kedy z hmotnoprávneho predpisu výslovne vyplýva spôsob vyrovnania vzťahu medzi ním a účastníkmi. Vzhľadom na to, že medzi odporcom a združením zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi nimi, odvolanie vedľajšieho účastníka je možné považovať za podané neoprávnenou osobou. Ďalej uviedol, že vedľajší účastník môže podať odvolanie, iba ak takéto právo má účastník, jeho lehota na odvolanie je limitovaná lehotou na odvolanie

účastníka a nemôže podať odvolanie proti vôli účastníka. Z tohto dôvodu mal za to, že vedľajší účastník v zásade nemá právo podať odvolanie a ust. § 201 O.s.p. poskytuje len výnimku z uvedenej zásady. Navrhol, aby odvolací súd podané odvolanie vedľajšieho účastníka odmietol a uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania vo výške 29,57 eur.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu vedľajšieho účastníka uviedla, že s podaným odvolaním súhlasí, nakoľko navrhovateľovi zaplatila sumu, ktorú jej telefonicky oznámil. Nie je si vedomá žiadnej ďalšej podližnosti.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonnej lehote a oprávnenou osobou (odvolanie podal vedľajší účastník za súhlasu odporkyne), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 212 ods. 1, § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie vedľajšieho účastníka je dôvodné.

Súd prvého stupňa posúdil úver poskytnutý právnym predchodcom navrhovateľa odporkyni podľa zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch platného v rozhodnom čase, na ktorý sa subsidiárne vzťahuje Občiansky zákonník. Vychádzal zo zistenia, že na základe zmluvy o pôžičke si odporkyňa požičala sumu 629 eur na nákup spotrebného tovaru, ktorý sa zaviazala splácať v 15-tich mesačných splátkach po 54,93 eur, pričom celkove mala vrátiť sumu 823,95 eur. Ročná úroková sadzba predstavovala 52,54% pri priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov 34,49%. Odporkyňa mala zaplatiť prvú splátku dňa 20.05.2009 a poslednú dňa 20.07.2010. Odporkyňa zaplatila na splátkach celkove sumu 759,30 eur, zostatok pohľadávky predstavuje 64,65 eur, čo je rozdiel medzi celkovou dlžnou sumou, ktorú sa zaviazala právnemu predchodcovi navrhovateľa vrátiť a uhradeným mesačnými splátkami (823,95 eur - 759,30 eur). Pokiaľ ide o výšku dojednaných úrokov, súd dospel k záveru, že táto je v súlade s maximálnou výškou odplaty za poskytnutý úver zverejnený za 4. štvrtrok 2008, platný pre zmluvy uzatvorené od 16.02.2009 do 15.05.2009 podľa nariadenia vlády č. 238/2008 Z.z., pričom pre spotrebiteľské úvery od 1 do 5 rokov do 50.000,-Sk predstavuje maximálna výška odplaty 68,98 % a 4-násobok váženého priemeru priemerných hodnôt RPMN a priemernej úrokovej miery za všetky typy spotrebiteľských úverov nesmie presiahnuť 75,92%, pričom dojednaná výška RPMN predstavuje 52,54%. Vyslovil názor, že odplata za úver bola zrozumiteľne a platne dojednaná a navrhovateľ si v konaní uplatňuje len zostatok neuhradených dlžných splátok úveru. Ďalej konštatoval, že žaloba bola podaná na súd v rámci plynutia trojročnej premičacej doby, a preto návrhu v celom rozsahu vyhovel.

Vedľajší účastník svojím odvolaním namieta nesprávne právne posúdenie veci, keď dojednanú výšku úrokov v zmluve o úvere 50,54% považoval za neprímerane vysokú odporujúcu dobrým mravom. Mal za to, že takto dojednaný úrok je v celom rozsahu neplatný a preto navrhovateľ nemá nárok na žiadne iné plnenia, okrem vrátenia poskytnutej istiny úveru. Vzhľadom k tomu, že úver bol poskytnutý odporkyni vo výške 629 eur a odporkyňa tento úver preplatila, navrhovateľ už nemá nárok na žiadne plnenie.

Odvolací súd túto odvoláciu námietku vedľajšieho účastníka považuje za opodstatnenú. Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 17.04.2009 uzavrela odporkyňa s právnym predchodcom navrhovateľa spoločnosťou M. O. P. a.s. so sídlom v F. internetovú zmluvu o pôžičke č. 9043059087. Na základe zmluvy si odporkyňa požičala sumu 629 eur na nákup spotrebného tovaru, ktorú sa zaviazala splácať v 15-tich mesačných splátkach po 54,93 eur. Celkove mala vrátiť sumu 823,95 eur. Ročná úroková sadzba predstavovala 52,54% pri priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov 34,49%. Podľa čl. 6 bod 6.3 a 6.4. všeobecných obchodných podmienok splátky boli splatné vždy do 20-teho dňa v mesiaci a prvá splátka bola splatná mesiac po uzavretí zmluvy. Odporkyňa teda mala zaplatiť prvú splátku dňa 20.05.2009 a poslednú dňa 20.07.2010. Odporkyňa zaplatila v splátkach celkovo sumu 759,30 eur. Navrhovateľ si uplatňuje pohľadávku na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej so spoločnosťou M. O. P. a.s. so sídlom v Kežmarku dňa 07.03.2013.

Pokiaľ ide o charakter právneho vzťahu odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa, že predmetná zmluva o úvere spĺňa charakteristiku zmluvy o spotrebiteľskom úvere a právny vzťah medzi navrhovateľom a odporkyňou správne vyhodnotil ako spotrebiteľskú zmluvu podľa zák. č. 258/2001 Z.z. platného v čase uzavretia zmluvy, na ktorý sa subsidiárne vzťahuje Občiansky zákonník. Uzavretá zmluva nepochybne vykazuje znaky spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, keď zmluva bola uzavretá medzi veriteľom (navrhovateľom) ako právnickou osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy

konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a na druhej strane dlžníkom (odporkyňou) ako fyzickou osobou, spotrebiteľkou, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Zmluva uzatvorená medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou spĺňa charakteristiku štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorej základnou črtou je, že je pre spotrebiteľa vopred pripravená a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny pred jej uzavretím. Z predložených dôkazov je zrejmé, že odporkyňa nemala možnosť ovplyvniť obsah zmluvy, predovšetkým výšku poplatkov za poskytnutie úveru, výšku úrokov, iných poplatkov. Súčasťou zmluvy sú tiež všeobecné obchodné podmienky, ktoré nepochybne ovplyvniť nemohla, nakoľko boli pripravené vopred a pre neurčitý počet spotrebiteľov. Z týchto dôvodov súd prvého stupňa na uvedený právny vzťah správne použil normy spotrebiteľského práva chrániace spotrebiteľa, a to konkrétne ustanovenie zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a ust. § 52 - § 54 Obč. zákonníka o spotrebiteľských zmluvách.

Pokiaľ sa jedná o dohodu o úrokoch, odvolací súd sa nestotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že úroky vo výške 52,54% sú platne dojednané a sú v súlade s maximálnou výškou odplaty za poskytnutý úver zverejnený za 4. štvrtrok 2008 podľa nariadenia vlády č 238/2008 Z.z. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Obč. zákonníka, teda sa nesmie priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. Aj keď maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách, ani pri úveroch nie je žiadnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohode zmluvných strán, nie je neobmedzená. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy. V danom prípade z internetovej stránky NBS vyplýva, že pri spotrebiteľských úveroch v apríli 2009 s dobou splácania od jedného do piatich rokov bola priemerná úroková sadzba 13,16 % ročne. Z toho je zrejmé, že navrhovateľom požadovaný úrok v danom prípade bol takmer 4-násobne vyšší ako úrok, za ktorý za obdobných podmienok banky úver poskytovali. Odvolací súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu niekoľkonásobne prevyšujúcu priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami. Navrhovateľom žiadaný úrok z úveru ročne 52,54% spôsobil značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov tejto zmluvy, pretože priemerné v tomto období boli úroky vo výške 13,16 % ročne. Úrok z úveru vo výške odporujúcej dobrým mravom, s ktorým zákon spája absolútnu neplatnosť (§ 39 Obč. zákonníka) nemožno obhajovať ani princípom zmluvnej slobody. Zmluvná sloboda účastníkov právneho vzťahu nie je neobmedzená a nesmie vybočiť z určitých aj právom akceptovateľných hraníc. Odvolací súd z týchto dôvodov dospel k záveru, že spotrebiteľský úver sa v prejednávanej veci považuje za bezúročný a bez poplatkov. Znamená to, že odporkyňa má vrátiť navrhovateľovi len sumu poskytnutého úveru a keďže odporkyňa uhradila navrhovateľovi oveľa vyššiu sumu ako bol poskytnutý úver (celkovo zaplatila 759,30 eur, úver bol poskytnutý vo výške 629 eur), preto už žiadny dlh odporkyňa voči navrhovateľovi nemá. Z týchto dôvodov bol návrh navrhovateľa v celom rozsahu nedôvodný.

Odvolací súd preto rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, že návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol.

O náhrade trov prvostupňového a odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o trovách konania na súde prvého stupňa.

Úspešnej odporkyni náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si ju neuplatnila (§ 142 ods. 1, § 151 ods. 1 O.s.p.).

Úspešnému vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania podľa § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.. Vedľajší účastník bol v konaní zastúpený advokátom, ktorému súd priznal odmenu za právne zastúpenie.

Trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka pred súdom prvého stupňa vychádzajúc z hodnoty premetu sporu 64,65 eur predstavujú podľa § 10 ods. 1, § 13a ods. 1 písm. c) vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platnom znení odmenu za úkony: prevzatie veci a príprava zastúpenia, vyjadrenie zo dňa 22.07.2013, odvolanie zo dňa 11.12.2013, t.j. 16,60 eur x 3, režírný paušál (§ 16 ods. 3 cit. vyhlášky) 7,81 eur x 3, odmena advokáta spolu 73,23 eur + 20% DPH (§ 18 ods. 3 cit. vyhlášky) 14,65 eur, spolu odmena advokáta 87,88 eur. Trovy právneho zastúpenia spolu predstavujú sumu 87,88 eur.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.